

Det offentlig-private samarbejde i regionerne falder

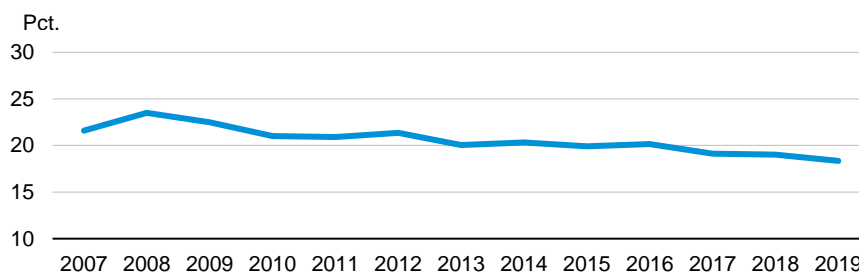
Samarbejdet mellem regionerne og virksomheder er fortsat nedadgående. I en tid, hvor sundhedsrelaterede opgaver presser økonomien og giver lavere normeringer og travlhed, kan brug af private til opgaver som eksempelvis rengøring på hospitalerne give økonomisk råderum. Men med konkurrenceegnede opgaver for 81 mia. kr. er potentialet stort.

Det offentlige-private samarbejde er faldet hos regionerne

Det offentlige-private samarbejde i landets fem regioner har været aftagende i løbet af de sidste par år, målt ved forholdet af udbudte driftsopgaver og udbudsegnede opgaver. I 2019 lå det samlede niveau på 18,3 pct., hvilket er 2,7 procentpoint lavere end i 2010 og det laveste siden 2007.

Nedadgående offentlig-privat samarbejde i regionerne

Regionernes andel af konkurrenceudsatte opgaver, 2010-2019

Anm.: Regionernes andel af konkurrenceudsatte opgaver måles ved Regional Indikator for Konkurrenceudsættelse (RIKU). Den er defineret som forholdet mellem de udbudte opgaver inkl. egne vundne bud og mængden af de udbudsegnede opgaver målt ud fra regionernes regnskaber for de pågældende år.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik samt DI-beregninger.

Hjemtagelse kan være en dyr beslutning

Når tendensen er nedadgående kan det enten skyldes, at størrelsen af regionernes udbudsegne opgaver er steget i kroner og øre, at regionerne hjemtager flere opgaver fra private aktører, eller en kombination af de to.

Når regionerne vælger at hjemtage opgaver, kan det være en dyr beslutning. Der kan være store omkostninger forbundet med processen og selve opgaveløsningen kan fremadrettet medføre merudgifter.

Eksempel på hjemtagelse: Region Midtjylland

Et eksempel på fordyrende beslutninger er en potentiel hjemtagelse i Region Midtjyllands rengørings- og serviceopgaver på Aarhus Universitetshospital. En beregning fra december 2020 viste, at hjemtagelse vil medføre en årlig merudgift på 13,4 mio. kr. ¹ De penge skal findes andre steder i sygehusets budget.

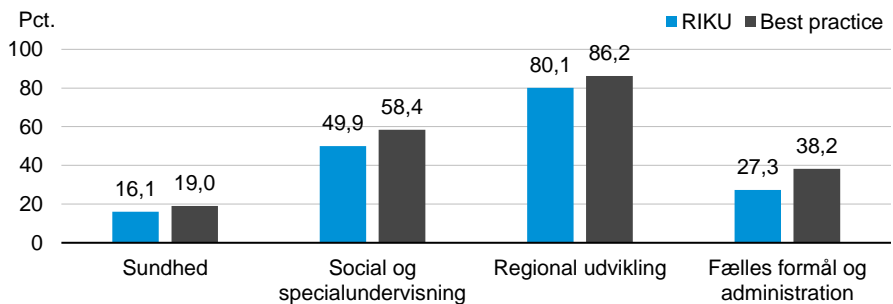
Særligt højt samarbejde inden for regional udvikling

Samarbejdet med private virksomheder om driftsopgaverne kan opdeles i fire opgaveområder. Her er det tydeligt, at regionerne særligt samarbejder med private om opgaver forbundet med 'regional udvikling'. Det er opgaver som vedrører kollektiv trafik, kulturel virksomhed, erhvervsudvikling, miljø m.m.

I den anden ende finder man samarbejdet om opgaver forbundet med 'sundhed', der bl.a. vedrører opgaver inden for sundhedsvæsenet og sygesikringen, som tilmed er den klart største post i regnskaberne med bruttodriftsudgifter svarende til knap 94 pct. af regionernes budgetter. ² På sundhedsområdet konkurrenceudsættes kun 16,1 pct.

Variation i det offentlig-private samarbejde blandt opgaver

Regionernes andel af konkurrenceudsatte opgaver fordelt på opgaveområder

Anm.: Regionernes andel af konkurrenceudsatte opgaver måles ved Regional Indikator for Konkurrenceudsættelse (RIKU). Den er defineret som forholdet mellem de udbudte opgaver inkl. egne vundne bud og mængden af de udbudsegne opgaver målt ud fra regionernes regnskaber for 2019. De angivne opgaveområder er givet ved de udbudsegne driftsopgaver, som kan findes på regionernes regnskabers hovedkonto 1-4. Best practice angiver den højeste RIKU inden for hver hovedkonto.

Kilde: Indenrigs- og Boligministeriet, Danmarks Statistik samt DI-beregninger.

¹ Læs Region Midtjyllands notat bag beregningerne [her](#).

² I 2019 er der udbudsegne driftsopgaver vedrørende 'Sundhed' svarende til 96,4 mia. kr.

Udbredelse af erfaringer kan øge samarbejdet med 3,3 mia. kr.

Summen af opgaver, der løses i offentlig-privat samarbejde kan øges med omkring 3,3 mia. kr. alene ved at løfte andelen af udbudte opgaver for regionerne samlet set til niveauet for best practice. Best practice er for regionerne beregnet ved den højeste RIKU inden for hver hovedkonto. Ved indfrielse af dette, vil den samlede RIKU løftes til 21,6 pct., som er 3,3 procentpoint højere end det nuværende niveau i 2019.

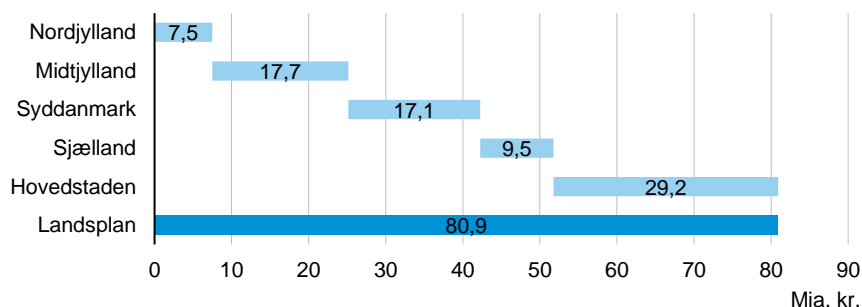
Sundhedsopgaver for 80,9 mia. kr. udsættes ikke for konkurrence

Der er klart størst potentiale for yderligere offentlig-privat samarbejde inden for de sundhedsrelaterede opgaver i kroner og øre givet hovedkontoens størrelse. Samlet er der opgaver for 80,9 mia. kr., hvor der ikke er blevet skabt klarhed over, hvorvidt opgaven kunne løses mere effektivt og i høj kvalitet gennem de private hospitaler og klinikker.

Det fremgår af regnskaberne, at denne potentielle opgavemængde er bredt fordelt ud på de fem regioner. Region Hovedstaden har med sin andel af udbudte opgaver på 13,6 pct. det laveste vurderede offentlig-private samarbejde. Region Hovedstaden har samlet sundhedsrelaterede opgaver for 29,2 mia. kr., der kunne samarbejdes med private virksomheder om at løse. Region Sjælland er med sine 19 pct. derimod den region, der samarbejder mest med private, men har dog stadig opgaver for 9,5 mia. kr., der i dag ikke samarbejdes om.

80,9 mia. kr. i sundhedsdriftsopgaver fraholdes konkurrence

Mængde af udbudsegne opgaver, der potentielt kan samarbejdes om vedrørende sundhed.

Anm.: Mængden af udbudsegne opgaver er beregnet ud fra regionernes regnskaber for 2019 og jævnfør Social- og Indenrigsministeriets definition af opgaverne. Der er her tale om potentiale inden for hovedkonto 1, som vedrører opgaver forbundet med sundhed.

Kilde: Indenrigs- og Boligministeriet, Danmarks Statistik samt DI-beregninger.

Flere varme hænder i sundhedsvæsenet

Ved at lade private aktører byde ind på løsning af opgaver som rengøring, kantinedrift mv., får regionerne ikke blot mulighed for at reducere driftsomkostningerne. De har også mulighed for at invitere eksperter og fagpersoner ind til dialog og dermed hæve kvaliteten eller bibeholde en allerede høj kvalitet til færre penge. På den måde kan regionerne forbedre den borgernære velfærd og prioritere flere varme hænder i sundhedsvæsenet.

Metode

Definition af RIKU

Regionernes konkurrenceudsættelse bliver målt ved Regional Indikator for Konkurrenceudsættelse (RIKU), som er fastsat af Social- og Indenrigsministeriet. RIKU'en beskriver forholdet mellem konkurrenceudsatte driftsopgaver og den samlede mængde af udbuds-egnede opgaver i en kommune. De konkurrenceudsatte opgaver består af de driftsopgaver, der varetages af private leverandører og regionernes egne vundne bud.

Der er i 2019 ikke observeret egne vundne bud hos nogle af de fem regioner.

Definition af best practice

Best practice angiver den højeste RIKU for den pågældende hovedkonto. Den samlede best practice svarer til den samlede RIKU på landsplan, som opnås ved at samtlige regioner konkurrenceudsætter tilsvarende best practice inden for alle fire hovedkonti.